

Eesti Õdede Liit
Estonian Nurses Union

Dr Karmen Joller
Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie: 24.08.2026

Meie: 07.09.2026

Määruse nr 74 „Abivahendite loetelu, tasu maksmise kohustuse ülevõtmise tingimused ning abivahendi tõendi ja kaardi andmed“ muutmise määruse eelnõu

Eesti Õdede Liit kooskõlastab sotsiaalkaitseministri määruse nr 74 „Abivahendite loetelu, tasu maksmise kohustuse ülevõtmise tingimused ning abivahendi tõendi ja kaardi andmed“ muutmise määruse eelnõu, kuid toome välja oma tähelepanekud ja ettepanekud.

Palume anda õdedele abivahendi tõendi määramise õigus kõikide nende abivahendite puhul, kus see on praegu sätestatud ka perearstile. Abivahendite vajaduse ja hindamise määramine on õdede põhiõppes aastast 2021, see on osa õe baaspädevusest - hinnata inimese terviseseisundit ja –vajadusi, juhendada ja õpetada inimest, tema lähedasi ja kogukonda tervisedendamisel ning haiguste ennetamisel.

Praktikas on abivahendite vajaduse hindamine ja määramine esmatasandil õe igapäevatöö. Patsient satub esmalt õe vastuvõtule. Õde hindab abivahendi vajadust ja võimalusel väljastab tõendi. Kui õel puudub õigus abivahendi tõendi väljastamiseks (nt ratastoolide puhul), siis praktikas valmistab õde tõendi ette ning suunab selle arstile allkirjastamiseks. Selline tegutsemine raiskab nii patsiendi kui õe ja arsti ressursi. Kui õel oleks võimalus abivahendi tõend kohe oma vastuvõtul väljastada, hoiaks patsient kokku aega ega peaks ootama, mil arstil tekib võimalus allkirjastamiseks. Arst aga saaks tegeleda raskemat käsitlust nõudvate patsientidega. Eelnõu eesmärk on vähendada bürokraatiat ning tagada inimestele kiirem abi - õdedele abivahendite väljastamise õiguse laiendamine toetab otseselt eelnõu eesmärki.

Hiljuti valminud ravijuhend “Diabeetilise jalahaiguse ennetamise ja ravi juhend” soovitab ortopeedilisi jalanõusid diabeedi diagnoosiga inimestele, kel on keskmine või suur haavandirisk. Abivahendite loetelus ei ole diabeeti põdevate inimeste erisus hästi mõistetav ja jääb mulje, et õigus ortopeedilisele jalanõule on vaid juhul, kui juba esineb alajäseme haavand. Haavand on tagajärg, tüsistus. Haavandi vältimiseks tuleks keskmise või kõrge riskiga diabeeti põdevatel inimestel juba ennetavalt ortopeedilisi jalanõusid kanda. Kui diabeeti põdeva

inimese erisus ei ole välja toodud, ei pruugi tervishoiutöötajad osata ortopeedilisi jalanõusid riskigrupis olevatele inimestele õigeaegselt soovitada.

Praktikas on endiselt ajamahukas ISO-koode ja abivahendite nimetusi Exceli tabelist otsida. Suure töö on siinkohal teinud ära mõned abivahendeid pakkuvad ettevõtted, kes oma kodulehe kaudu pakuvad võimalust tõendi genereerimiseks. Tulevikuvaade võiks olla viia abivahendi tõendi väljastamine elektroonseks.

Lugupidamisega

Kätlin Lillemaa

/allkirjastatud digitaalselt/

Eesti Õdede Liidu president